

ИНДИГИР УОТТАРА

Муома улууһун
общественной-политической хаһыата
indigir-uottara@yandex.ru

12+

Хаһыат 1953 сыллаахха олохтоммута
Сэрэдэҕэ, субуотаҕа тахсар

2020 с. АХСЫННЫЫ 16 КҮНЭ

СЭРЭДЭ

№ 100 (5630)

Ил Дархан нэдиэлэтэ

АЙСЕН НИКОЛАЕВ ҮЛЭТИН СҮРҮН ТҮГЭННЭРИТТЭН

Ахсынны 7 күнүгэр Айсен Николаев «Бизнес без границ» диэн онлайн-конвент тэрээһинигэр кытынна. Губернатордар, экспертэр, бөдөн хампааньалар бэрэстэбинтэллэрэ экономикаҕа технологическай хамсааһыны онорууга Уһук Илинни регионнар баһылыктарын оруолун туһунан кэспттилэр. Ил Дархан Саха сирэ ИТ-өнөнү онорууга Уһук Илин уокуругар көрдөрүүтүнэн инники күөннэ тахсыбытын, бу эйгэҕэ макрорегион экспортын 90% хааччыларын бэлиэтээтэ. ИТ-хампааньалары өйүүр хайысханан стартап-экспедиция буолар. Экспедиция кыттыылаахтара бөдөн хампааньалар үлэлэригэр туһаналларыгар технологическай бырагыраамалары айдылар. «Скайберия» резидент томографияҕа сэбиргэхтэтиини быһаарар бырагырааманы онорон, уонунан тыһыынча киһиэхэ сөптөөх диагноз туруорулунна. Кэлэр өттүгэр биотехнологическай чинчийиини ытытыга, климат уларытытын быһаарыга, сударыстыбаннай салайыга бырайыактары оноруохтара.

Гражданскай авиация аан дойдутааҕы күнүгэр, ахсынны 7 күнүгэр, салгынынан сырыны салайар бөдөнсүтүллүбүт киин Дьокуускайга үөрүүлээхтик аһылына. Манна 5 тыһ. кв. м. аан дойду таһымыгар эппиэттиир аныгы киин дьиэтэ тутуллубут. Куттала суох көтүүнү хааччылар аныгы автоматизированнай тирик таһыллыбыт. Итиэннэ структураны уонна салгын трассатын санардыга үлэ ытытыллыбыт. Айсен Николаев бу объект дойду аҕа баһылыга Владимир Путин уонна РФ Бырабытталыстыбатын быһаарыларынан федеральнай бырагырааманан тутуллубутун эттэ. 2021 сыл бүтүөр диэри тулатынааҕы учаастагы тупсарыахтара, аттынааҕы улуусалары асфалляахтара.

Эмиэ бу күн Айсен Николаев Росавиация салайааччытын солбуйааччы Дмитрий Ядровы кытта көрсөн,

регионна авиация салаатын сайдыытын уонна аэропортары санардыгы боппуруостарын көрдүлэр. 2020 сылга Нерюнгри, Өлүөхүмэ, Эдьигээн аэропортарын балаһаларын тупсарыга үлэ барбыт. 2021 сылга Үөһээ Бүлүү аэропордун санардыахтара. «АЛРОСА» көмөтүнэн Мирнэйгэ аэровокзал дьиэтин, көтөр-түһэр балаһаны тутуохтара. Дмитрий Ядров регионна үлэ болдьоҕун туһунан ытытылларын бэлиэтээтэ. 2024 сылга диэри Саха сиригэр 16 аэропорт санардыллыа.

Росавиация 2030 сылга диэри эбии 10 аэропорду тупсарар боппуруоһу көрөр.

Саха сиригэр грипп, ОРВИ ыарыыттан быһыы биэри иккис түһүмэҕэ бүтэн эрэр, нэһилиэнньэ 60% ылаахтаах. Бу туһунан ахсынны 8 күнүгэр Айсен Николаев баһылыктары кытта мунньахха эттэ. Улуустар икки ардыларыгар сырыны хонтуруолга тутарга, түһэр сирдэри, айан суолунааҕы кафелары бэрэбиэркэлииргэ соруудахтаата. Хоту улуустарга тийээччилэр ИФА, ИХА анализтарга туттараларын ыйда. Саҥа дьылга улуустарга аймактарыгар тийэр оҕолору болҕомтоҕо ылары соруйда.

Ахсынны 8 күнүгэр өрөспүүбүлүкэ баһылыга Саха сиригэр 2021-2023 сылларга суол-иис үлэтин былаанын дьүүллэстэ. Суолу тутууга, өрөмүөннээһинигэ 32 млрд солк. тахса суумалаах үп көрүллө. «Куттала суох уонна тупсаҕай айан суоллара»

национальной бырайыагынан 236 км суол оноһулло. Регион суолларыгар 25 объекка капиталнай өрөмүөн ытытыллыа. 2021 сылга Нам суолугар 22,5 км асфалляахтара. Амма суолугар 36 км өрөмүөннэниэ. Дьааны суолугар үс сыллаах үлэ барыа. Итиэннэ өрөспүүбүлүкэ 100 сылын көрсө Дьокуускайга Ленин проспекта өрөмүөннэниэ.

Ахсынны 9 күнүгэр Айсен Николаев социальнай ситимнэргэ «Мин кыһынны Саха сирэ» фотокуонкурус түмүгүн таһаарда. Куонкуруһу сэтинни 1 күнүгэр биллэрбитэ. Ил Дархан бары кыттааччыларга махтанна, тыйыс айылҕабыт хатыламмат көстүүтүн итэҕэтиилээхтик көрдөрбүттэрин бэлиэтээтэ уонна үс кыайылаахха анал бириини анаата.

Ахсынны 9 күнүгэр «Якутия», «Полярные авиалинии» авиакомпаниялар уонна «Дьокуускай» аэропордун сыллааҕы үлэлэрин түмүгүн таһаардылар. Быйыл пандемиянан авиация салаата ноцооту көрсүбүтүн Ил Дархан бэлиэтээтэ. Ол эрээри маннык уустук быһыыга-майгыга «Полярные авиалинии» компания сылы этэннэ түмүктээн эрэрин, көрдөрүүтэ куһаҕана суобун, үлэ сөпкө аттарыллан турбутун бэлиэтээтэ. Быйыл элбэх санитарнай рейси онороннор, үгүс киһи олоҕун быһаабыттар. Кэлэр өттүгэр техниканы санардыгы наадатын Ил Дархан ыйда.

«Якутия» авиакомпания үбүн туругун тупсарар инниттэн 620 мөл. солк. кредит уонна заем ылбыт. Сэтиннигэ Боинг-737-700 үһүс самолет аҕалылыбыт. Итинник 4-с уонна 5-с самолету саас атыылаһар былааннаахтар. Авиакомпания тиһигин быспакка көтүү былаанын 7% үрдэппит. Дьокуускайга авиабилет атыылыыр саҥа офийы арыйбыт. Айсен Николаев Үп министристибэттин кытары бюджет кредитин боппуруоһугар үлэлэһэри ыйда. Итиэннэ үп-экономика өттүгэр көдьүүстээх быһаары ылыллыахтааҕын

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

СИРИ СИКСИГИНЭН

РФ. Ахсынны 14 күнүттэн Арассыыйаба больничнайы оноруу сана быраабылалара олоххо киридилэр. Манга анга больничнайы электроннай онорторуохха, тэйичиттэн ылыаха сөп. Маны таһынан, оҕону көрүүгэ больничнай болдьоҕунан хааччатамат буолла. Электроннай больничнайы паспортынан уонна СНИЛС дааннайдарынан бирихтэрэ. Ыалдьыбыт оҕону көрүүгэ больничнай лиис болдьоҕунан хааччаҕа суох буолла. Ол эрэн төлөнөр кэмэ 15 хонугунан хааччатанар. Өскөтүн ылаҕа ус оҕо тэҥинэн ыалдьыбыт буолабына төрөппүккэ бирих электроннай больничнай лиини арыыйахтара. Кумааҕы лиискэ — икки оҕоҕо бири, үһүс оҕоҕо — иккни. Маны сэргэ өскөтүн бири төрөппүт оҕотун 3 сааһыгар диэри көрөн олоҕор буолабына, атын төрөппүт иккис оҕото ыарыйдабына больничнай ылар кыахтанна. Дьахтар хат булуутугар уонна төрүүрүгэр больничнай лиискэ эмиэ кэккэ уларыыйылар киридилэр. Ол курдук, өскөтүн дьахтар биригэн элбэх оҕону күтүүр уонна 22-28 нэдиэлтэтигэр төрүүр түгүнигэр больничнайын уһуна 194 күн буолуо. Өлүт оҕону төрөөбүт эбэтэр оҕо төрөөн баран 168 чаас иһигэр өлбүт буолабына, дьахтар больничнайын толору туһанар. Сага быраабыланан, сыстыганнаах ыарыынан ыалдьыбыт киһи больничнайы тэйичиттэн, телемедицинскэй сүбэ түмүгүнэн ылан сөп. Больничнайы модиссинскэй лиссенсийэлэх тэрилтэлэр бары бирихтэрэ. Ол иһигэр фельдшердэр, тиис быраастара. Суһал көмө быраастара больничнайы биэрэр быраастара суох.

СӨ. WorldSkills стандартарынан таһаһыттарга уонна бальксыттарга регионаабы куонкурс 2021 сыл тохсунньу 18 — 24 күнүнигэр Аллараа Халымаҕа ытыллыа. Ол туһунан ТАСС-ка хотугу норуоттар Арктикатаабы кэллэстэрин методика Христина Христенко иһитиннэрдэ. «Хотугу норуоттар Арктикатаабы кэллэстэрэ WorldSkills хайысхатыгар кыттар. Тохсунньу 18 — 24 күнүнигэр Аллараа Халымаҕа IX аһаҕас регионаабы чемпионат «Эдэр профессионаллар» (WorldSkills Russia) икки былааакканан ытыллыа: «Табакһат — механисатор», «Балькы астааччы». Сорудахтарга — электроннай стойбищаны оноруу, яранганы туруоруу, туттар тэриши оноруу киридилэр. Куонкурс маны сэргэ «Технология содержания оленей» муодулуунан ытыллыа. Христенко иһитиннэригинэн, куонкурс «Эксплуатация и обслуживание технических средств» компетенциянан ытыллар. Чуолаан, бурааны ытылгы уонна өрөмүөннээһини саҕабылларын кордоруктэрэ.

СӨ. Арктика эргимтэтигэр доруобуйа харыстабылын эйгэтин үлэтигэр күһүрүдүгү киридилэр: кадрга, медоборудованиеҕа, эбийэктэргэ. Ол туһунан «Якутия Live. Эксперты о главном» биригэ министир Елена Борисова эттэ. «2019-2020 сылларга «Земский доктор» уонна «Земский фельдшер» быраабыламаларынан Арктика улустарыгар 51 испэлиис — 49 быраас уонна икки фельдшер үлэтир. Билигин Ил Дархан ыһаагар олобуран үөрэх министиритибэтин кытта медиктэри сыллаах бэлэмнээһини үлэтибит. 42 быраас буолуохтаах уонна 30 орто үөлө мөдүлэһиттэри кытта дуогабар түһэрсиннэ. Бири, икки сылынан киридилэр Арктикаҕа үлэти барыахтара», — диэтэ Елена Борисова. Министир эппитинэн, 2020 сылга Эдэтингэ, Усуяанаба уонна Орто Халыма Березовкагыгар ФАП-тар туулуан үлэҕэ киридилэр. Кэлэр сылга Арктикаҕа 19 амбулатория, 4 ФАП, балькына уонна поликлиника арыллыахтара. Санитарнай авиация сайдыытыгар Орто Халымаҕа, Баатаҕайга уонна Тиксини туһаннаах филиаллар арыллылар. Бу суһал көмөнү онорууга олус туһалаах. 2020 сыл тобус ыйыгар санаунация көмөтүнэн 660 ыарыһах куоракка аҕалыллан эмтэнини ааста.

УЙУО. 2022 сылга VII сайынны «Азия оҕолоро» ооньуулар Приморьега ытыллыахтарын сөбүн туһунан Приморскэй кыраай губернатора Олег Кожемяко Арассыыйа бэрэсидьиэнин Уһук Илиннэ бэрэстэбиитэлэ Юрий Трутнев Сэбиэтин муньабын кэмтигэр СИАҕа иһитиннэрдэ. Ооньуулар Приморьега ытыллыалара биэргэннэбинэ, Саха сирэ тэрээнин үлэтигэр көмөлөнүө. «Кыһынны ооньуулар Сахалинга ытыллыыттар. Сайынныгы Приморьега ытыры туруорсабыт. Өскөтүн билиги этибитиннэ бөөтөхтөрүнэ, Саха сирин испэлиистэрин тэрээннэ үлэтигэр көмөҕө ыгырыахпыт», — диэтэ Кожемяко. «Азия оҕолоро» норуоттар ардыларынаабы ооньуулар бастакытын 1996 сыллаахха Дьокуускайга ытыллыыттар. Билигин оҕолор Ооньуулар аан дойдутаабы олимпийскэй кэмпит уонна ЮНЕСКО өйөбүлүгүнэн ытыллылар.

СИА матырыяалларынан.

Ил Дархан нэдиэлэтэ

АЙСЕН НИКОЛАЕВ ҮЛЭТИН
СҮРҮН ТҮГЭННЭРИТТЭН

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр).

эттэ.

Дьокуускай аэропорда бу сыл устата 583 тыһ. пассажиры хааччыйбыт, бу ааспыт сылтан 39 бырыһыан намьах. 2019 сылы кытта тэннээтэххэ, самолет көтүүтэ 17,5 бырыһыан асчаабыт. Таһаҕаһы, почтаны тизийи 5,2 бырыһыан улааппыт. Сүрүн үлэттэн тэрилтэ 2020 сыллаабы дохуота 1,5 млрд солк. тэннэһиэ. Айсен Николаев аэропорт дохуотугар авиакомпаниялар көтүүлэрэ быһаччы сабыдыаллаабынан, онон атын источниктартан дохуоту киллэриигэ, ороскуоту аччатыыга болжомтону уурары ыйда.

Ахсынны 9 күнүгэр Ил Дархан наҕараадалары туттарда. Кини салааттар үтүө ааттары үйэтигигэ улахан үлэ ытыллыбытын эттэ. Уус Алдан Тандатыттан төрүттээх Иннокентий Матвеевич Готовцев 1942 сыллаахха сураҕа суох сүппүт. Ржев аннынаабы кыргыһы толоонуттан кини медальона булуллубут. Медальон дойдутугар төннөрүлүбүтүн Айсен Николаев Танда музейыгар туттарда. Сунтаар Хаданиттан Тит Степанович Васильев сэриигэ 1942 сыллаахха ынырыллыбыт, Ильмень күөл кыргыһытыгар хайыһар биригээдэтигэр кытыбыт. Прибалтиканы босхолоунна Албан аат III степеннэх уордыһыгар түһэриллибитин оҕолоро архыыптан билбиттэр, Ил Дарханна сурук суруйбуттар. Өрөспүүбүлүкэ салалтата Оборона министиритибэтин кытта үлэлэһэн, наҕараада дойдутугар төнүннэ. Айсен Николаев уордыһа сержант уолаттарыгар уонна сыһингэр туттарда.

Бу Аҕа дойду Геройдарын күнүнигэр Айсен Николаев пандемияҕа бэйэлэрин харыстаммакка үлэти сылдыр медиктэргэ, волонтердарга наҕараада туттарда.

Ахсынны 9 күнүгэр СӨ Ил Дархана Айсен Николаев тустаах ыйаахха уларытылары киллэрдэ. Ыһаах ахсынны 10-31 күнүнигэр кууһунан уонна биридиэлээн атылыгыр, аһылык уонна өнөҕү онорор тэрилтэлэр үлэтигэр уларытылары киллэрдэ. Бу тэрилтэлэр күннэтэ үлэ чааһын кэнниттэн дезинфекция ытыахтаахтар. Компьютер кулууптара, саалалара үлэтиллэрэ көнүллэнэр, 18 сааһын туола илик ычаты кулуупка киллэриэ суохтаахтар. Доруобуйаны эбдиригэр, скандинавскэй дьы хаамынан, сүүрүүнэн дьарыктанар дьонно анаан спортивной саалалар, манежтар үлэлэрэ

сарсыарда 6-тан 10 чааска диэри көнүллэннэ.

Ахсынны 10 күнүгэр Ил Дархан Уһук Илинни федеральной уокурукка РФ Бэрэсидьиэнин боломуочуйалаах бэрэстэбиитэлэ Владивостокка ыппыт муньаҕар кытынна. Губернатордар Уһук Илиннэ коронавирүс дьаһын эмтээһиннэ, ыарыһы сэрэтэр дьаһаллар тустарынан боппуруоһукүрдүлэр. Юрий Трутнев РФ Доруобуйа харыстабылын министиритибэтигэр Саха сиригэр эмтиир препараттары уонна медиктэргэ, социальной үлэһиттэргэ анаммыт вакцинаны түргэнник тирдэргэ сорудахтаата. Муньахха Байкал-Амур уонна Транссибирскэй тимир суолун магистралын сагардан онорууну дүүллэстилэр. «Колмар», «Эльгауголь» чох хампаанньалара бэйэлэрин кыамталарын улаатыннарар, өрөспүүбүлүкэ бюджетыгар нолуок кириитин элбэтэр, экспорту улаатыннарар былааннаахтар. Онно эппиэттээр гына БАМ магистрала сагардыллар ирдэнэрин Айсен Николаев эттэ. Муньах түмүгүнэн федеральной министиритибэлэргэ чопчу сорудах бэрилинэ.

Ахсынны 10 күнүгэр губернатордар «Баҕа санаа харыйата» үтүө санаа акциятыгар кытыннылар. Юрий Трутнев регион баһылыктарыгар оҕолор Сага дьылга баҕа санаалаах суруктары харыйаттан ылан биэрдэ. Айсен Николаев икки оҕо Сага дьыллаабы баҕа санаата туоларыгар көмөлөнүө. Ил Дархан Мохсоҕоллоохтооҕу оҕо дьэтин итиллээччигэ, 10 саастаах Владислав Старковка бэлисипиэт, Үөһэ Бүлүүтэҕи оҕо дьэтин итиллээччигэ, 17 саастаах Жанна Чувакина баҕа суотабай төлөпүүн бэлэхтиэ.

Айсен Николаев COVID-19 утары үлэтигэр эмчиттэргэ сэтинни 1 күнүгэр кирибит сага быраабыланан төлөбүрү тус хонтуроолугар ылла. «Биһиги регионаабы эбии төлөбүрү сэргэ хотугу эбии төлөбүрү онунан хаалларыны федеральной киини кытта үлэлэһэн ситистибит. Төлөбүр ахсынны 10 күнүттэн медиктэр тус сэттарыгар түһэр. Ким эмит ыйытылаах буолабына, социальной ситимнэргэ аккауммар суруйуоххутун сөп. Бу боппуруоһу тус бэйэм хонтурооллуубун», — диэтэ Айсен Николаев.

Афанасий НОЕВ,
Ил Дархан пресс-сэкиртээрэ.

Нэһилиэк олобо

Поэт, суруйааччы Филипп Филиппов төрөөбүтэ 75 сылыгар

Айар үлэнэн утумнаахтык дьарыктаммыта

Филипп Григорьевич Филиппов 1945 сыллаахха Сунтаар оройуонугар Бордон сэлиэнньэтигэр күн сириин көрбүтэ. Кини кыра кылаастартан саҕалаан ордук литература уруоктарын сөбүлүүрү. Уус-уран литератураны хасыһан ааҕара, суруйарга холоноро. Бастакы хоһоонун 1956 сыллаахха лесной оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан, истиэнэ хаһыатыгар суруйбута.

Онтон бэһис кылааска «Бэлэм буол» хаһыакка бэчээттэнэр. Ол кэмнэртэн саҕаламмыта кини айар абыланнаах аартыга.

Сунтаар оскуолатын бүтэрэн баран «Ильич уоттара» хаһыакка фотокорреспонденынан үлэлээбитэ. Армияҕа ытык иэһин толорон кэлэн, Бүлүүтээҕи педучилищеҕа үөрэммитэ. Ол кэннэ Дьокуускайдааҕы ПТУ-ну бүтэрэн электрик идэтин ылбыта. В.И. Ленин үбүлүүйдэригэр аналлаах куонкурустарга «Уолчаан мичээрэ» диэн кэпсээнэ 1970 сыллаахха өрөспүүбүлүкэтээҕи үһүс миэстэҕэ тиксибитэ. «Эстибэтэх ботуруоннар» 1980 сыллаахха биһирэмнээх миэстэни ылбыта. Кыра кээмэйдээх пьеса күрүбэр иккис миэстэни ылбыта.

Кэлин Соболооххо олорон айар үлэтинэн утумнаахтык дьарыктаммытын түмүгэр, «Чүүчүк уонна Сүүтүк» оҕолорго аналлаах маннайгы кинигэтэ 1983 сыллаахха бэчээттэнэн тахсыбыта. 15 ырыаҕа авторскай бырааптаах: «Доборум дойдута Муома», «Кыысчааным», «Таба сүүрдүүтэ» у.д.а. Кэлин иккис кинигэтэ «Хаас-хаас» 1985 сыллаахха отут тыһыынча экзemplярынан бэчээттэммитэ. 1988 сыллаахха «Суол тоҕойугар» хомуруунньукка «Ытык иэс», «Сержант бастакы кэпсээнэ» у.д.а. кэпсээннэрэ бэчээттэммитэ.

Кини литература бары жанрдарыгар дьобурун көрдөрбүтэ. Отучча пьеса, сүүрбэттэн тахса кэпсээн, 35 ырыа тылын, икки либретто, үгүс корреспонденция ааптара этэ. Ордук табыллан оҕолорго аналлаах айымньылары суруйара.

1979 сыллаахха суруйааччылар өрөспүүбүлүкэтээҕи сүбэ мунньахтарыгар баран кэлбитин

туһунан «Үгүс доботтордоох төнүннүм» диэн үөрэ-көтө «Индибир уоттара» хаһыакка суруйбута. Амма Аччыгыя, Н.Габышев, Далан кини айымньыларын ааҕан баран, сүбэ-ама биэрэн, алҕаан ыппыттара. 1984 сыллаахха эдэр сааһыгар хомолтолоохтук олохтон туораабыта.

ПАХАЙ НЬАҒАЙ ИККИ

Бөһүөлөккэ икки оҕолоох Хобороонньо диэн ааттаах сибиинньэ олоҕорбута. Оҕолоро наһаа атылыбылар. Доробуонньук курдук төп-төгүүрүк харахтаахтар, тэллэй курдук тэри-тэллэгэр муруннаахтар. Кинилэр олус маарыннаһар буоланнар, ким да сатаан араарбат. Арай ийэлэрэ эрэ билэттир. Биридэрин Пахай, атынын Ньаҕай диэн ыныртыыр.

Пахай наһаа ыраас, чэбэр оҕо. Сарсыарда күн кылбайа ойууга ыраас уунан чалбааттана суунар, тийһин кичэйэн ыраастанар. Кири-хаҕы көрдөбүнэ, «Пахай, пахай» дии-дии тэйэ хаамар. Оннук оҕо ыраас буолбакка.

Оттон Ньаҕай Пахайга төттөрү хартыына. Сарсыарда аайы ийэтэ ааттаан-ааттаан туруоран сирэйин сууйар, ыраас таһаһы таһыннарар. Онтон дьэ того аһатан баран, таһырдыа таһаарар. Сотору буолан баран Ньаҕай баһыттан атаҕар диэри бадараан буолан киирэн кэлэр.

Биридэ Хобороонньоолооххо телеграмма кэллэ. Онно: «Күүлэйдии иһэбин. Кэтэһин. Эбээбит». – диэн суруллубут.

Кырачааннар ырбаахы кэтэн, хара хаалтыс баанан, өтүүктээх бүрүүкэни, лаахтаах бачынканы анһынан кэбиспиттэрэ. Итинник маанытык таннан эбэлэрин көрсө барбыттара. Эбэлэрэ сиэннэрин көрөөт, үөрүүттэн хараһын уутун уора-көстө сотуммахтаабыта.

Хобороонньо сибиинньэ нэһиилэ быыс булан оҕолорун билиһиннэртээбитэ.

– Бу Пахай, оттон бу Ньаҕай.

– Хрю-хрю! Көрүүй-көрүүй! – дии-дии, эбээлэрэ сиэннэрин сыллаталыр.

– Оҕолорум ыраастарыын! Үкчү маарыннаһалларыын, сатаан араарыа да суохпун.

– Сотору араарар буолуон, – дии-дии, ийэлэрэ онуоха үөһэ тыынар. Эбэлэрин икки илиититтэн сиэтэн дьиэлэригэр бараллар. Ол иһэн Ньаҕай таһаһа-саба киртийэ оҕуста, сирэйэ буор буолла. Оттон Пахай бадарааны ырааһынан тумнар, нособуой былааты туппутунан сылдьар. Оннук оҕо тоҕо киртийэй!

Дьиэлэригэр кэлэн эбэлэрэ кэһиитин түгэтээри сиэннэрин көрө түспүтэ: букатын атын оҕолор тураллар эбит.

– Чэ, оҕолорум алҕас киртийдэхтэрэ, – дии-дии, эбээлэрэ аҕалбыт кэһии таһастарын кэтэрдитэлир.

Саһа таһастары кэппит уолаттар эбэлэригэр махтанан сыллаан-уураан баран таһырдыа ойоллор.

Өр-өтөр буолбат, Ньаҕай сирэйэ-хараҕа курунньук буолан киирэн кэллэ. Кэһии куурка тимэхтэрэ тономмуттар, сизхтэрэ кырааска буолбуттар. Мааны бүрүүкэ тобуга тоҕо тардыллыбытынан этэ килэйбит. Эбэтэ ону көрөөт олоҕо түстэ.

– Хрю-хрю! Суунун-суунун! Бу таһаһын, бу дьүһүнүн! – эмээхсин хомолто туттан ытаан барда.

Эбээлэрэ Ньаҕайтан сылтаан ыалдьан хаалбыт. Оттон ийэлээх быраата кинини кытта күнү-күннүктээн кэпсэпкэ кэһэспиттэр.

Ньаҕай ол киһэ хойукка диэри утуйбакка эрэйдэннэ. Аны Пахай курдук ыраастык тутта сылдьарга бигэ санааны ылынна.

Үчүгэйдик олордорго, күн-дьыл биллибэккэ аһар. Ити кэпсээбит Ньаҕайын олус бэрээдэктээх, чэбэр буола улааппытын истэн үөрбүтүм даҕаны!

Ыраастык тутта-хапта сылдыбы – ол доруобуйа, дьоллоох кэскил.

**Балаһаны С.В. ХАБАРОВА,
Соболоох модельнай сельскэй
библиотекатын сэбиэдиссэйэ
бэлэмнээтэ.**

Оройуоннаабы суһал ыстаап биллэрбитинэн, ахсынны 14 күнүнээби туругунан оройуонга хамсык ыарыыта сабаланыабыттан 72 киһи ыалдыбыт, ол иһигэр 2 киһи ыарыыга сибикилээхтэр эрээри анаалыстара бигэргэммэтэх. Ити күн туругунан балыһа инфекционнай отделениетыгар 3 ыарыһах баар, провизорнайга – 4. Инфекционнай отделениеттан барыта 27 киһи үтүөрэн тахсыбыт, провизорнайтан – 7 киһи. Балыһа тас өттүгэр амбулаторнай эмтэниинэн 24 киһи үтүөрбүт, ол иһигэр 3 оҕо. Дьокуускай куоракка салгыы 4 киһи эмтэниигэ барбыт. Билигин хамсык ыарыытын утары 14 киһи амбулатория иһинэн эмтэнэллэр, ол иһигэр 5 оҕо. Самоизоляцияга 70 киһи олорор. Хамсык сабаланыабыттан 51 киһи үтүөрдэ, ити 80,5 %-на тэннэр.

Убаастабыллаах оройуон

олохтоохторо! Дьан ыарыыта салгыы тарбамматын туһугар мааскалаах, бэрчээкилээх сылдаргытын умнуман. Бэйэбит уонна чугас дьонгут доруобуйатын харыстаан!

Кыра да тымныыы баарын биллигит даҕаны, тутатына суһал көмөҕө 03 эбэтэр 89247670303 биллэрин! Киһи балыһа регистратурата 84115021431.

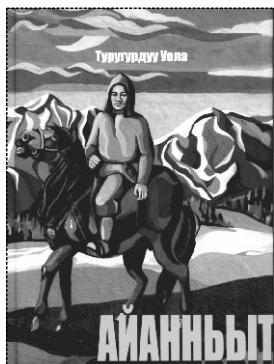
Бу күннэргэ куйаар ситиминэн «Муома» Аан айылҕа пааркатын федеральной таһымнаах статуса тэнниэхтэрин сөбүн туһунан сонун тилийэ көттө. СӨ Экология министристибэттин пресс-сулууспата иһитиннэрбитинэн, «Муома» өрөспүүбүлүкэтээби айылҕа пааркатыгар федеральной суолталаах ураты харыстанар сир баар буолуон сөп,

суруйар edersaas.ru. РФ Аҕа баһылыга **Владимир Путин** көбүлээбит «Экология» национальной бырайыагын иһинэн, РФ Экология уонна айылҕа ресурсатын министристибэтэ 24 ураты харыстанар айылҕалаах, федеральной суолталаах сир иэнин 2024 сылга диэри биэс мөлүйүөнтөн аҕыйаа суох гектарга диэри тиэрдэр үлэни ытар. «Муома» национальной пааркатыгар реликтовой сезониевай тыалар, хаһан да тоҥмот улахан Күөл, Дарпир күөл, Балаҕан Таас уонна Ураһа Таас умуллубут уоттаах хайалар, Федченко уонна Памир хайа өргөстөрүн кэнниттэн кэлэр Улахан Тарын муус баар.

«Муома оройуона» МТ
пресс-сулууспата.

Биир дойдулаахпыт Ю.П. Черов өр сылларга култуура эйгэтигэр, уон сыл Чыбаабылаах нэһилиэтин баһылыгынан тахсылаахтык үлэлээбитэ. Билигин Дьокуускай куоракка олорор, үлэлиир.

Бу күннэргэ Юрий Прокопьевич Туругурдуу Уола диэн псевдонимынан «Айанньыт» диэн ситэриилээх сэхэнэ «Дани-Алмас» компанияга бэчээттэнэн табыста. Бу буруолуу сылдар сана кинигэ темата сонун. Сэхэннэ XIX үйэ иккис аңарыгар - XX үйэ сабаланытыгар киэнник биллибит Өймөкөөн улуһуттан төрүттээх I гильдиялаах атыһыт, меценат, күн ыраахтаабыттан 2 уордьанынан, 1 кыһыл көмүс, 3 үрүн көмүс мэтээллэринэн наҕараадаламмыт,

көмүс чаһыны туппун Николай Осипович Кривошапкин (Кырбаһаанкын атыһыт туһунан кэпсэнэр. Бу Юрий Прокопьевич айар үлэбэ маннайгы холонуута. Кини геройун олон ааспыт сиригэр-уотугар сылдыбыт, элбэх матырыйаалы хомуйбут. Кинигэ тыла-өһө хомоҕой, сюжета интэриэһинэй, киһи тартаран ааҕар. Сэхэн маннайгы чаһа аллаах ат айанын санатар, сонунтан сонун мүччүргэннээх түгэннэр солбуллан иһэллэр.

Саһа кинигэ

«АЙАННЬЫТ»

Кинигэ историяны, Саха сирин чулуу дьоннорун олохторун, үлэлэрин сэргиир ааҕааччыга анаммыт. Кинигэ 300 ахсаанынан тахсыбыт.

Юрий Прокопьевичи айар үлэ аартыгар чинник үктэммикинэн эбүрдэлибит, аартыгын алгыстаах буолуохтун.

РЕДАКЦИЯ.

ВНИМАНИЕ! Важная информация для страхователей

Региональное отделение Фонда социального страхования Российской Федерации по Республике Саха (Якутия) информирует Вас о необходимости в срок до **20 декабря 2020 г.** обратиться за возмещением расходов, произведенных на оплату дополнительных дней отпуска по уходу за детьми-инвалидами!

Для получения возмещения расходов на оплату 4 дополнительных выходных дней для ухода за детьми-инвалидами необходимо предоставить на бумажном носителе следующие документы:

1. [Заявление о возмещении расходов](#) по форме, утвержденной Приказом ФСС РФ от 24.11.2017 г. № 578.
2. Заверенная копия приказа о предоставлении дополнительных выходных дней одному из родителей (опекуну, попечителю) для ухода за детьми-инвалидами.
3. [Письмо о возмещении расходов с реквизитами \(для бюджетных организаций\)](#).
4. [Сведения о суммах страховых взносов, начисленных на оплату дополнительных выходных дней для ухода за детьми-инвалидами](#).
5. Доверенность, подтверждающая право предоставлять документы в ФСС от имени организации.

**ИНДИБИР
УОТЛАРА**

Хаһыакка сурутун!

*Хаһыакка сурутуу сабаланна.
2021 с. бастакы аңарыгар
биирдиилээн дьонно сурутуу
сыаната – 720 солк., тэрилтэлэргэ
– 1440 солк.
Таптыыр хаһыаккытыгар
сурутарга тиэтэйн!
Редакцияга кэлэн эбэтэр
телефон нонҕо сурутуоххутун сөп.*

Редакция.

Вниманию населения!

МВД об ответственности за распространение недостоверной информации

За распространение в средствах массовой информации и в сети Интернет заведомо недостоверной общественно значимой информации под видом достоверных сообщений, создающей угрозу нарушения общественного порядка и безопасности, предусмотрена административная ответственность по ч. 9 статьи 13.15 Кодекса об административных правонарушениях «Злоупотребление свободной массовой информации». За это предусмотрено наказание в виде административного штрафа на граждан в размере от 30 до 100 тыс. рублей, на должностных лиц - от 60 до 200 тыс. рублей, на юридических лиц - от 200 до 500 тыс. рублей с конфискацией предмета административного правонарушения или без нее.

Кроме того, 31 марта Государственной думой РФ приняты поправки в Кодекс об административных правонарушениях РФ и Уголовный кодекс РФ, которые предусматривают ответственность за распространение фейковых новостей, связанных с коронавирусной инфекцией.

Федеральным законом от 1 апреля № 99-ФЗ «О внесении изменений в Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях» введены новые составы административных правонарушений, связанных с посягательством на санитарно-эпидемиологическое благополучие населения в период режима чрезвычайной ситуации или при возникновении угрозы распространения заболевания, представляющего опасность для окружающих, либо в период осуществления на соответствующей территории ограничительных мероприятий (карантина) (части 2 и 3 статьи 6.3 КоАП); распространением в средствах массовой информации, а также в информационно-телекоммуникационных сетях под видом достоверных сообщений заведомо недостоверной информации об обстоятельствах, представляющих угрозу жизни и безопасности граждан (части 10* и 102 статьи 13.15 КоАП); невыполнением правил поведения при чрезвычайной ситуации или угрозе ее возникновения (статья 20.6[1] КоАП).

По части 10.1 статьи 13.15 КоАП ответственность наступает за распространение в средствах массовой информации, а также в информационно-телекоммуникационных сетях под видом

достоверных сообщений заведомо недостоверной информации об обстоятельствах, представляющих угрозу жизни и безопасности граждан, и (или) о принимаемых мерах по обеспечению безопасности населения и территорий, приемах и способах защиты от указанных обстоятельств.

Частью 10.2 статьи 13.15 КоАП введена ответственность за распространение в средствах массовой информации, а также в сети Интернет заведомо недостоверной общественно значимой информации под видом достоверных сообщений, повлекшее смерть человека, причинение вреда здоровью человека или имуществу, массовое нарушение общественного порядка и (или) общественной безопасности, прекращение функционирования объектов жизнеобеспечения, транспортной или социальной инфраструктуры, кредитных организаций, объектов энергетики, промышленности или связи.

Субъектами данных административных правонарушений (части 10.1 и 10.2 статьи 13.15 КоАП) являются только юридические лица.

Частью 11 статьи 13.15 КоАП предусмотрена ответственность за повторное совершение административного правонарушения, предусмотренного частью 10, 10.1 или 10.2 указанной статьи КоАП.

Протоколы об административных правонарушениях, предусмотренных частями 10-11 статьи 13.15 КоАП, составляют должностные лица органов внутренних дел и Роскомнадзора.

Санкцией указанных частей данной статьи в отношении юридических лиц является штраф в размере от одного миллиона пятисот тысяч до трех млн рублей.

Также Федеральным законом от 1 апреля 2020 г. № 100-ФЗ Уголовный кодекс Российской Федерации дополнен статьями 207.1, 207.2.

Статьей 207.1 устанавливается ответственность за публичное распространение под видом достоверных сообщений заведомо ложной информации об обстоятельствах, представляющих угрозу жизни и безопасности граждан, и (или) о принимаемых мерах по обеспечению безопасности граждан и территорий, приемах и способах защиты от указанных обстоятельств.

Статьей 207.2 - за публичное распространение под видом достоверных сообщений заведомо ложной общественно значимой информации, повлекшее причинение вреда здоровью человека (часть первая). Часть вторая - за те же деяния,

повлекшие по неосторожности смерть человека или иные тяжкие последствия.

Преступления, предусмотренные статьями 207.1 и 207.2 УК, в соответствии с изменениями статьи 151 УПК отнесены к подсудности следователей Следственного комитета Российской Федерации.

Согласно данным поправкам в УК РФ, за публичное распространение заведомо ложной информации об обстоятельствах, представляющих угрозу жизни и безопасности граждан, или мерах по обеспечению безопасности населения и территорий, приемах и способах защиты от указанных обстоятельств установлены штрафы на сумму от 300 тыс. до 700 тыс. рублей, либо исправительные работы на срок до 1 года, либо ограничение свободы на срок до 3 лет (207.1 УК РФ).

Если в результате распространения фейка по неосторожности был причинен вред здоровью человека, штраф составит от 700 тыс. до 1,5 млн рублей, принудительные работы или лишение свободы – до 3 лет. (ч.1 ст.207.2 УК РФ).

Если распространение ложной информации повлекло по неосторожности смерть человека или иные тяжкие последствия, штраф составит от 1,5 млн до 2 млн рублей, принудительные работы или лишение свободы – до 5 лет. (ч.2 ст.207.2 УК РФ).

Полиция призывает граждан внимательно относиться к публикуемой в сети Интернет и мессенджерах информации и ориентироваться только на официальные источники.

Отдел полиции МВД по Момскому району.

ДОРОГИЕ ЖИТЕЛИ МОМСКОГО РАЙОНА!

В преддверии новогодних и рождественских праздников идут плановые мероприятия по предупреждению возникновения пожаров на территории Момского района.

Так, на данный момент проведены плановые и внеплановые выездные проверки детских садов и школ, проводятся консультации и инструктажи по пожарной безопасности с руководителями организаций независимо от их форм собственности.

На территории района ведутся профилактические операции «Жилище-2020» и «Новый год», с привлечением личного состава ОГПС № 22 в жилом секторе с раздачей памяток по соблюдению требований пожарной безопасности. Также в связи с угрозой распространения новой коронавирусной инфекции (СОУШ-19), инструктажи ведутся по средствам мессенджеров (whatsapp, viber, telegramm и т.п) и социальных сетей (facebook, vkontakte,

instagram и т.п.) с памятками, картинками, видео и текстовой информацией, охвачено около 9000 человек.

Также жителям Момского района, РЕКОМЕНДУЮ приобрести и установить в домах, квартирах и в других постройках, автономный дымовой пожарный извещатель с GSM модулем (АДПИ) – устройство, предназначенное для своевременной подачи сигнала тревоги в случае обнаружения очагов возгорания и отправки SMS уведомлений на заранее запрограммированный ваш номер сотового телефона или ваших близких. Установленный АДПИ – огромный шаг на пути обеспечения безопасности вас и ваших близких в случае возникновения пожара.

Будьте предельно внимательны и осторожны в обращении с огнем. Соблюдайте требования пожарной безопасности.

Только ваша осмотрительность и внимательность убережет вас и ваших близких от беды!!!

При возникновении первых признаков пожара немедленно звоните по телефонам:

01 (со стационарного телефона) или 101, 112 (с сотовых операторов) – Единая служба спасения.

ПОМНИТЕ: пожар легче предупредить, чем потушить!

Автономный дымовой пожарный извещатель с GSM модулем (АДПИ) – устройство, предназначенное для своевременной подачи сигнала тревоги в случае очагов возгорания и отправки SMS уведомлений на заранее запрограммированный Ваш номер сотового телефона или Ваших близких.

В корпусе такого компактного прибора размещаются источник питания и основные рабочие компоненты. Автономные пожарные извещатели, устройства преимущественно для бытового использования. Сразу стоит сказать, что использование автономных пожарных извещателей рекомендуется в небольших по размеру помещениях (квартиры, жилые и загородные дома, гаражи и т. д.). При их использовании рекомендуется размещать не менее одного извещателя в каждое помещение квартиры или дома. Но при условии, что контролируемая прибором площадь полностью перекрывает помещение.

От надежности функционирования пожарного извещателя зависит не только сохранность материальных ценностей в помещении, но зачастую, и жизни людей. Поэтому к техническим и эксплуатационным показателям устройств необходимо подходить со всей ответственностью. Существует ряд параметров которым должен соответствовать автономный пожарный

АДПИ - как способ защиты жилища

детектор:

- Срок автономной работы на одном элементе питания не менее 1 года;

- Наличие светового индикатора сигнализирующего об исправной работе в дежурном режиме функционирования. У большинства моделей периодичность подачи светового сигнала составляет 1 включение в минуту;

- При обнаружении очага возгорания прибор должен подать звуковой сигнал громкостью не менее 85 дБ и продолжительностью не менее 4 мин. По мнению специалистов именно такая сила звука способна разбудить спящего при условии размещения детектора в центре комнаты на потолке;

- Диапазон рабочих температур - 10°C...+50°C;

- Наличие тестовой кнопки перезапускающей прибор при его периодическом тестировании;

- Определение устройством необходимости замены батареи и подача ритмичного звукового сигнала предупреждения.

Устанавливать автономные пожарные извещатели рекомендуется на потолочных перекрытиях в зонах, где обеспечен постоянный воздухообмен. Установка автономного пожарного

извещателя может быть осуществлена собственными силами без применения какого-либо специального инструмента. В комплекте с устройством должна лежать подробная инструкция, содержащая следующие условные разделы: монтаж, строение, правила эксплуатации, разрешенные и запрещенные действия над прибором.

Установленный АДПИ – огромный шаг на пути обеспечения безопасности Вас и Ваших близких в случае возникновения пожара.

И.Н. СОРОКОУМОВ,
ВрИО начальника ОНД и ПР по Момскому району УНД и ПР ГУ МЧС России по РС(Я) лейтенант внутренней службы.

Кэриэстэбил

ЭДЬИЙБИТ СЫРДЫК КЭРИЭҢИГЭР

Күндүтүк саныыр, таптыыр, убаастыыр эдьийбит, Саха Өрөспүүбүлүкэтин тыатын хаһаайыстыбатын бочуоттаах үлэһитэ, Муома улууһун тыатын хаһаайыстыбатын бастын үлэһитэ, Төбүлэх

нэһилиэтин бочуоттаах олохтооҕо, үлэ бэтэрээнэ **Корякина Варвара Семеновна** уһун, ыарахан ыарыттан олохтон барбыта бу дьыл ахсынны 16 күнүгэр 40 хонугун туолар.

Күндү эдьийбит Муома оройуонун Төбүлэх нэһилиэгэр 1940 сыл балаҕан ыйын 9 күнүгэр Өкүлүүнэ, Сэмэн Корякиннар кэтэһиллээх-күүтүүлээх маннайгы оҕолорунан күн сириҥ көрбүтэ. Аҕата Семен Николаевич дьаамсыгынан үлэлиир буолан ыйы-ыйдаан дьэтигэр көстүбэт этэ, ол иһин ийэтигэр көмө буолаары төрдүс кылаас кэнниттэн үөрэбин салҕаабатаҕа. Эдьийбит кыра эрдэбиттэн

ийэтигэр дьэ ис-тас үлэтигэр, сайын аҕатын кытта от үлэтигэр сылдыспыт буолан, туох да үлэттэн чаҕыйбат этэ. Эдэркээн сылдьан интернакка поварынан үлэлээбитин, оҕолору кытта тэннэ мэнниктирин астына кэпсиирэ.

Олоҕун сүөһү иитиитигэр анаары, үлэтин "Дьарҕаалаах" ферматыгар ньири кэрөөччүнэн саҕалаабыта. Ол кэмтэн ыла 40-тан тахса сыл ыанньыксыттан, нэһилиэк, оройуон тыатын хаһаайыстыбатын сайдытыгар күүһүн-сыратын биэрбитэ. Фермаҕа үлэлээбит кэмэрин наар ахтар-саныыр этэ.

Төһө да пенсияҕа табыстар, сүөһүттэн илиитин араарбатаҕа. Кини курдук сүөһүлэрин ис сүрэхтэн таптыыр, көрөр-харайар киһини көрбөтөхпүт. Сүөһүлэрин "оҕолорум" дьэ ааттыра. "Оҕолорбор" дьээн куораттан бичиэннэ, кэмпиэт саакастыра.

Дьылҕа-хаан эдьийбитигэрийэ буолар дьолу тосхойботоҕун да иһин, туох баар

сүрэхтин сылааһын биһиэхэ балтыларыгар, бырааттарыгар анаабыта. Биһиги үөрэхтээх, үлэһит дьон буоларбытыгар кини көмөтө сүдү улахан этэ.

Бал да буолбуппун кэннэ эдьийбит сүбэтэ-амата, минньигэс кэһиитэ быстыбатаҕа. «Үлэ – дьол» дьээн биһигини кыра эрдэхпиттэн дьаныардаах үлэҕэ үөрэтэрэ, кини дьулуруун, тулуруун таһыттан кэтээн көрөн, эдьийбитин холобур оностон, үлэһит буола сырыттаһыт.

Эдьийбит элэккэй, үтүө-мааны майгылаах буолан, дьонно туох баарынан көмөлөһө, сүбэли сылдыра. Кини минньигэс саламаата суох Төбүлэххэ биир да сыбаайба, үбүлүөй ааспатах буолуохтаах.

Эдьийбит барахсан ис сүрэхтэн истин тапала, сайаҕас сыһыана биһиги олохпутугар суолбутун буларбытыгар сүбэ-ама, өйбүл буолбута хаһан да умнуллуо суоҕа.

Күндү киһибит, тапталлаах эдьийбит Варвара Семеновна сырдык мөссүөнэ, үтүө-мааны майгыта биһиги сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр мэлдьи тыыннаах буолуоҕа, биһигини араначчылыы сылдыһаҕа.

Быраата, кийиитэ, сизн балтылара, бырааттара, бары чугас аймахтара.

Аттыбытыгар куруук баар курдук санаахпыт

Дьүөгэбит, эдьийбит **Корякина Варвара Семеновна** ыарахан ыарыттан күн сириттэн күрэммитэ ахсынны 16 күнүгэр 40 хонугун туолар.

Эдьийбит, дьүөгэбит Балбаара улааппыт, үлэлээбит сыллара барыта тапталлаах Төбүлэбин сиригэр ааспыта. Биһиги оскуоланы бүтэрэн, төрөөбүт Төбүлэхпитигэр «Оскуола – производство – үрдүк үөрэх» девизинэн комсомольскай путежканын фермаҕа үлэли кэлбиппит. Сүөһү ыарахан үлэтигэр Балбаара сүбэли-амалы сылдыра, ардыгар бэйэтэ көмөлөһөрө, киниттэн элбэххэ үөрэммипит, кини олус бэһилэй, аһынныгас, амарах дууһалаах этэ. Эдэрдэри кытта эдэр, саастаахтары кытта саастаах, ол хаачыстыбата элбэх киһини бэйэтигэр тардара, ол иһин Балбаараны биһиги бэйэбит саастылаахпыт, дьүөгэбит, эдьийбит курдук көрөрбүт. Төбүлэх нэһилиэгэ сайдарын туһугар элбэх сыратын, дууһатын биэрбит киһинэн ааҕабыт, ону кини ылбыт наҕараадалара да туһулууллар.

Айылҕа сылдырын олус сөбүлүүрө, бары биригэ отонно сылдырбыт, отонноох биэдэрэтин толорумаары гыннабына көмөлөөн толорон биэрэрбит, онно наһаа үөрэрэ, куруук махтанара. Сайын айы сүөһүлэригэр оттуу бардабына, санаата өрө көтөҕүллэн, үөрэ-көтө оттуура, бэйэтэ

охсоро, харбыра. Кэлин от охсор техника элбээн аймах сизн уолаттара көмөлөһөллөрө. Сүөһүлэрин оҕолорум дьээн сүүрэрэ-көтөрө бу баар курдук, хотонун хонтуорам дии-дии күлэрэ. Нэһиликкэ сүөһүлээх дьон элбиһиллэригэр баҕарара, сүөһү эһиннэбинэ, Төбүлэх эстэр, сүөһүгүтүн эспэккэ ииттин, эһиги син эдэр кыахтаах дьон буоллаххыт диирэ. Ол иһин өлүөр диэри наар сүөһүлэрин саны сыппыта. Элбэх сүөһү кини сатабыллаах илиитинэн көрүллүбүтэ, сүбэ бөбүтүн биэрэрэ. Аймах-билэ дьонугар сүөгэйи, арыны, суораты, үтү тигин быспакка хааччыйара. Соҕотоҕун да олордор, эдьийбит дьэтин аана мэлдьи аһаҕаһа, иһин чэйинэн, минньигэс аһынан көрсөрө. Кини сүөгэйин, күөрчэбин, саламаатын, кымыһын амсайбатах киһи бу Төбүлэххэ суоҕа буолуо. Киниэхэ тийдэххэ, хайаан да илии тутуурдаах ытара. Олус үчүгэйдик күрүчүөгүнэн баайара, быысапкалыра. Биһиэхэ дьүөгэлэригэр олбох, палантин баайан бэлэх ууммута. Кус, балык кэһиллээх тийдэхпитинэ олус астынара. Үлэһит ыарыһа ыллара сытан, үтүөрүөм, туруом дьээн бигэ эрэллээбэ, оннук күүстээх санаалааҕа.

Күндү дьүөгэбит, эдьийбит Балбаара сырдык мөссүөнэ, истин-сайаҕас сыһыана, олоххо тардыһыта-дуулуура барыбыт өйбүтүгэр, сүрэхпитигэр мэлдьи үтүө өйдөбүл буолуоҕа, аттыбытыгар куруук баарын курдук санаахпыт.

**Чуумпу Кытылтан дьүөгэлэрэ
Любовь Ивановна, Акулина Петровна,
Анна Владимировна, Людмила
Алексеевна.**

МАХТАНАБЫТ

Биһиги дьэ кэргэн ытыктыыр эдьийбит үлэ бэтэрээнэ, сэри сылларын оҕото, Төбүлэх нэһилиэтин бочуоттаах олохтооҕо, СӨ тыатын хаһаайыстыбатын бочуоттаах бэтэрээнэ **Корякина Варвара Семеновна** бу орто дойдуттан сүтэрбит ыарахан кэммитигэр күүс-көмө, өйбүл-тирэх буолбут үтүө санаалаах дьоммутугар А.П. Гуляева, А.В., Р.Е. Хабаровтарга, М.М. Эверстова, В.Е. Ковлековка, А.Е. Николаевка, Р.В. Архиповка, ыкса ыаллара А.А., Ю.Н. Неустроевтарга, Н.В., И.С., Соркомовтарга, дьүөгэлэрэ Л.И. Старкова, А.П. Хабарова, А.В. Старкова, "Алгыс" түмсүү салайаачыта Л.А. Стручкова, нэһилиэк дьаһалтатын б.с. Е.Е. Николаева, ФАП фельдшерэ М.М. Герасимовка, бары үтүө санаалаах дьоммутугар махтанабыт.

Кутурбаммытын үллэстибит Хонууга, Соболюоххо, Дьокуускайга, Майаҕа баар аймахтарбытыгар, доҕотторбутугар махтанабыт.

Бары бэйэ-бэйэбитигэр харыстабыллаахтык сыһыаннаһын, үтүө амарах санаабыт уустубатын. Дьэ кэргэннитигэр дьол-соргу буолуохтун.

Бары аймахтара, чугас дьон.

Күндү аҕабыт, эһэбит, убайбыт

СОРКОМОВ

Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан б.д.ь. ахсынны 13 күнүгэр олохтон барбытын диригник курутуян туран бары аймахтарбытыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Оҕолоро, сиэннэрэ, бииргэ төрөөбүттэрэ, кинилэр дьиэ кэргэннэрэ, бары аймахтара.

«Администрация МО «Момский район» выражает глубокое соболезнование дочери Жанне Сергеевне, сыну Эдуарду Сергеевичу, внукам, родственникам в связи с безвременной кончиной горячо любимого отца, дедушки, брата почетного гражданина Момского наслега

СОРКОМОВА Сергея Семеновича.

Светлая память о нем навсегда останется в наших сердцах. Скорбим вместе с вами.

Муома оройуонун культураҕа управлениета өр сылга бииргэ үлэлэбит кэлиэгэбит, оройуон историйтын үөрэтээчи, Муома нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо

СОРКОМОВ Сергей Семенович

уһун ыарахан ыарыыттан өлөн туораабытынан дириг кутурбаммытын оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар биллэрэбит.

Муома оройуонун культураҕа управлениета.

“Индибир уоттара” хаһыат редакцията өр сылларга үтүө көмөлөөччүбүт, дэгиттэр талааннаах улахан доҕорубут, Муома нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытыгар оҕолоругар Жанна Сергеевнаҕа, Эдуард Сергеевичкэ, ыраатыгар Матвей Семеновичка, балтыгар Оксана Семеновнаҕа, кинилэр дьиэ кэргэннэригэр, кэргэнигэр Тамара Михайловнаҕа, бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тириэрдэбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Сергей Семенович туһунан сырдык-ыраас өйдөбүл сүрэхпитигэр өрүү баар буолуоҕа.

Арчы дьийэтин кэлэктиибэ улахан көмөлөөччүбүт, доҕорубут, “Саһарбыт хаартыскалар...”, “Ностальжи” түмсүүлэр салайааччылары, чөл олох пропагандаһа, элбэх альбом-кинигэлэри таһаарыт үлэ бэтэрээнэ, Муома нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан оҕолоругар Жаннаҕа, Эдуардка, кийиитигэр Варвараҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр Оксанаҕа, Матвейга, сиэннэригэр, аймахтарыгар, кэргэнигэр Тамара Михайловнаҕа, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тириэрдэбит

Сергей Семенович сырдык мөссүөнэ, туруоруммут соругун толорорго дьулуһуута, кизин билиитэ, үтүө майгыта умнуллуо суоҕа. Бьдан дьылларга ырастыы.

Ытыктыыр ырааппыт, таайбыт Муома нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо, үлэ бэтэрээнэ

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан оҕолоругар Жаннаҕа, Эдуардка, сиэннэригэр, кийиитигэр Варвараҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр Матвей Семеновичка, Оксана Семеновнаҕа, кинилэр дьиэ кэргэннэригэр, кэргэнигэр Тамара Михайловнаҕа, бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тириэрдэбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Сергей Семенович туһунан үтүө өйдөбүл куруук тыыннаах буолуоҕа.

Т.А., А.Н. Слепцовтар дьиэ кэргэннэрэ.

Кэлиэгэбэр Стручков Марк Викторовичка таптыыр таайа, чугас дьонугар, аймахтарыгар Муома национальнай нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо, өр сылларга оройуоннаабы кыраайы үөрэтэр музейга үлэлээбит ытыктыыр-убаастыыр киһибит

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммын тириэрдэбин.

А.Е. Корякина, “МРКМ” МКУ дириэктэрэ.

Ытыктыыр-убаастыыр, оҕолорум тэнгэ саныыр дьоммор Матвей Семеновичка, Оксана Семеновнаҕа, кэргэнигэр Тамара Михайловнаҕа, оҕолоругар Эдиккэ, Жаннаҕа, сиэннэригэр тапталлаах, аҕалара, эһэлэрэ, убайдара, кэргэнэ Муома национальнай нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан дириг кутурбаммын тириэрдэбин.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбин.

А.А. Винокурова.

Убаастыыр биир дойдулаахпыт, чөл олох пропагандаһа, убайбыт тэнгэ саныыр киһибит

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан балтыгар Оксана Семеновнаҕа, ыраатыгар Матвей Семеновичка, кинилэр дьиэ кэргэнтэригэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймах-билэ дьонугар дириг кутурбаммытын тириэрдэбит.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Чуумпу Кытылтан Слепцовтар, Стручковтар, Никитиннар, Любовь, Николай Старковтар, Акулина, Владимир Хабаровтар.

Төбүлэхтээҕи саастаах дьон “Алгыс” түмсүүтэ биир дойдулаахпыт, чөл олох пропагандаһа, Муома нэһилиэгин бочуоттаах гражданина

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн күрэммитинэн балтыгар Оксана Семеновнаҕа, ыраатыгар Матвей Семеновичка, кинилэр дьиэ кэргэнтэригэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймах билэ дьонугар дириг кутурбаммытын тириэрдэбит.

Үлэ бэтэрээнэ, Муома нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо, чөл олох пропагандаһа

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан оҕолоругар, чугас дьонноругар кутурбаммытын тириэрдэбит. Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Оройуоннаабы бэтэрээннэр сэбиэттэрэ.

Күндүтүк саныыр аймахпыт, ырааппыт, убайбыт

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытыгар уолугар Эдиккэ, кыһыгар Жаннаҕа, балтыгар Оксана Семеновнаҕа, ыраатыгар Матвей Семеновичка, бары аймахтарбытыгар, доҕотторугар дириг кутурбаммытын тириэрдэбит.

Ылар аһыгытын тэннэ үллэстэбит.

Төбүлэхтэн Сорконова Вера Петровна, Хабаров Анатолий Иннокентьевич дьиэ кэргэннэрэ, оҕолоро, сиэннэрэ.

Администрация МО «Момский национальный наслег» и наследный Совет депутатов выражают глубокое соболезнование сестре Стручковой Оксане Семеновне, дочери Чукановой Жанне Сергеевне, сыну Соркомову Эдуарду Сергеевичу, всем родным и близким по поводу безвременной кончины горячо любимого брата, отца, дедушки

СОРКОМОВА Сергея Семеновича.

Крепитесь, скорбим вместе с вами.

Память о хорошем человеке навсегда останется в наших сердцах.

Таптыыр убайбыт, таайбыт

СОРКОМОВ Сергей Семенович

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан балтыбытыгар Жаннаҕа, ырааппытыгар Эдуардка, сиэннэригэр, кийииппитигэр Варяҕа, кэргэнигэр Тамара Михайловнаҕа, бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тириэрдэбит.

Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.

Тулуй сатаан.

Күндү киһибит Сергей туһунан сырдык өйдөбүл өйбүтүгэр-сүрэхпитигэр өрүү тыыннаах сылдыаҕа.

Эдьийгит О.С. Стручкова,

Дьокуускайтан убайгыт Д.С. Соркомов, кинилэр дьиэ кэргэннэрэ.

Уважаемой Жанне Сергеевне Соркомовой, сыну Семену Чуканову, всем вашим близким родственникам выражаем глубокое соболезнование по поводу кончины после тяжелой болезни почетного жителя МО «Момский национальный наслег», талантливого краеведа, сотрудника музея истории района, любимого отца, дедушки

СОРКОМОВА Сергея Семеновича.

Крепитесь, скорбим вместе с вами.

Родители, классный руководитель, коллектив 6 «в» класса МБОУ «МСОШ».

Тэрийээчи: **СӨ**

Ырабыталыстыбата,

“Сахабэчээт” СӨ Судаарыс-

тыбаннай автономнай тэрилтэтэ.

Таһаараччы: “Сахабэчээт” СӨ

Судаарыстыбаннай автономнай

тэрилтэтэ.

677000, Дьокуускай к.

Орджоникидзе уул., 31 №-рэ, 124 каб.,

тел./факс: 8(4112)343917.

e-mail: sakhapachat@mail.ru

Генеральнай дириэктэр

Н. М. Стручкова

Сибээс эйгэтин информационнай технология уонна маассабай коммуникация надерун федеральной структуратын Саха сиринээҕи ырабылыанньатын 20.06.2019 с. бэрилдигит сибидиэтэлиститэтин ПИ № ТУ 14-00520

Кылаабынай эрдээктэр:

М.П. Старкова

Хаһыат нэдиэлээ иккитэ тахсар.

Редакция кирибит суруктар

төнүбүттэр.

Матырыйаалга ахтылар чакчылар иһин

эпиэтинэн сурук ааптара сүгэр.

Ааптар суругар этиллэр санаа

хаһыат тутуһар хайысхатын атын буолуон сөп.

Биллэриллэр, рекламалар

ис хоһооноругар эпиэтинэнни

тустаах киһи сүгэр.

® Реклама быһытынан бэчээттэнэр.

Хаһыат 100 №-гэр 16 ч. илии баттанна,

17 ч. график быһытынан бэчээкэ бэрлиннэ.

Компьютернай талыта, верстка оройуоннаабы

«Индибир уоттара» хаһыат редакциянай-

полиграфическай комплекскка оһоһулан

бэчээттэннэ.

Редакция, типография, таһаараччы аадырыһа:

Муома улуһа, Хонуу сэл., кап. Елкин уул. 4 №-рэ.

Кэмэйэ 1 усул. бэч. л. Тиража 360.

Сыаната дуоһаар быһытынан.

Телефоннара: 8(41150)2-10-21.

Электроннай почта: indigir-uottara@vandex.ru